

Kommunstyrelsen

2025-03-04

Dnr AN 2024-269
Dnr SON 2024-1497
Dnr KS 2024-1080Socialdepartementet, 103 33 Stockholm
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Yttrande över - Aktivitetskrav inom försörjningsstödet - för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet Ds 2024:29

Sammantagen bedömning

- Linköpings kommun ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag, och anser att aktivitetskravet kan bidra till större likvärdighet och rättssäkerhet samtidigt som lokal anpassning möjliggörs. Kommunen tillstyrker därmed införandet av ett aktivitetskrav i socialtjänstlagen och förordar utredningens alternativförslag.
- Linköpings kommun anser att utredningens kostnadsberäkning är rimlig och ger en god fingervisning om vad reformen *som minst* kan tänkas kosta om ambitionerna ska infrias. En tillräcklig finansiering är helt central för att säkerställa kommunernas kapacitet att tillhandahålla meningsfulla aktiviteter. Reformen behöver vara fullt ut finansierad i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen och kommunernas ersättning bör inordnas i de generella statsbidragen.
- Linköpings kommun delar *inte* utredningens bedömning att utbildning inom exempelvis kommunal vuxenutbildning inte skulle vara en lämplig insats inom aktivitetskravet. Kommunen delar inte heller utredningens bedömning att arbetsplatsförlagda aktiviteter *endast* ska kunna anordnas inom kommunal förvaltning, och inte inom exempelvis kommunala bolag, idéburna sektorn och privata näringslivet.
- Linköpings kommun delar *inte* utredningens bedömning att kommunernas insatser inom aktivitetskravet ska vara fortsatt sekundära och komplementära i relation till Arbetsförmedlingens insatser. Kommunen förordar vidare skärpta aktivitetskrav för även Arbetsförmedlingen och dess leverantörer, samt en skarpare reglering av samverkan kring individer som berörs av aktivitetskravet genom en SIP-inspirerad samverkansstruktur där alla berörda parter deltar.
- Linköpings kommun saknar förslag i utredningen om utökad tillgång till barnomsorg oavsett hemkommun, och vill påtala behovet av likvärdig tillgång till barnomsorg som en central faktor för att reformen inte ska få negativa konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män.

Linköpings kommun lämnar synpunkter på utredningens förslag enligt nedan:

7.1.2 Aktivitetskrav enligt uppdraget relativt andra möjliga politiska vägval

Linköpings kommun instämmer i utredningens bedömning att ett aktivitetskrav innebär en slags systematisk ad hoc-lösning som inte nödvändigtvis kommer att åtgärda de grundläggande brister och utmaningar som finns inom arbetsmarknadspolitiken. Även efter ett införande av aktivitetskrav kommer det att finnas fortsatt behov av mer genomgripande reformer på området för att stärka kommunernas och Arbetsförmedlingens roll, funktion och insatser, med syfte att säkerställa att samtliga arbetslösa erbjuds meningsfulla heltidsaktiviteter som för dem närmare egenförsörjning. Linköpings kommun hoppas därför att införandet av ett aktivitetskrav utgör en första etapp av ett mer omfattande arbetsmarknadspolitiskt reformarbete.

7.2 Det ska införas ett aktivitetskrav i socialtjänstlagen

Oaktat att flera arbetsmarknadspolitiska brister kvarstår även efter ett införande av aktivitetskrav ser Linköpings kommun mycket positivt på utredningens förslag att ett aktivitetskrav ska införas i socialtjänstlagen och tillstyrker därför dessa. Linköpings kommun är en av de kommuner som redan idag ställer krav på aktivitet för vissa försörjningsstödstagare, med goda resultat som följd. Tillsammans med den forskning som finns att tillgå ser kommunen att en enhetlig och likvärdig reglering och kravställning i frågan är ett viktigt steg i rätt riktning för att motverka passivitet samt möjliggöra inkludering och stegförflyttning mot egenförsörjning.

7.3 Socialnämndens ansvar för att det finns tillgång till insatser för vuxna med försörjningsstöd

Linköpings kommun tillstyrker att ansvaret för att tillhandahålla och erbjuda insatser inom ramen för aktivitetskravet ska ligga hos kommunernas socialnämnder. Tillsammans med övrig reglering kan detta bidra till å ena sidan en högre likvärdighet och rättssäkerhet, å andra sidan fortsatta möjligheter att anpassa insatserna efter den lokala kontexten och behoven hos de individer i kommunen som berörs av aktivitetskravet. Utifrån kommunens erfarenheter av att under en tid redan ha kravställt aktivitet för försörjningsstödstagare instämmer Linköpings kommun även i att ett aktivitetskrav stärker möjligheten att säkerställa att bistånd utbetalas till rätt person. Aktivitetskravet kan således bidra till minskad risk för felaktiga utbetalningar och välfärdsbrottslighet, vilket är positivt.

Linköpings kommun anser dock att det är problematiskt att kommunernas arbetsmarknadsinsatser fortsatt kommer att vara sekundära och komplementära relativt Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska insatser. Redan idag ser kommunen att det ofta uppstår ett glapp i insats och

aktivitetsgrad när en deltagare avbryts från de kommunala insatserna för att istället anvisas till insats från Arbetsförmedlingen och dess leverantörer. Förslagen i denna del avstyrks därför.

Vad gäller de typaktiviteter som utredningen föreslår anser Linköpings kommun att dessa är rimliga som grundreglering samtidigt som lokala anpassningar fortsatt möjliggörs. Kommunen delar dock inte utredningens bedömning att utbildning inte skulle vara en lämplig insats inom aktivitetskravet. Utredningens ställningstagande framstår som särskilt ologiskt utifrån forskning som tyder på att utbildningsinsatser har långvariga positiva effekter – forskningsresultat som även utredningen själv lyfter fram. Att undanta utbildningsinsatser inom exempelvis kommunal vuxenutbildning eller folkbildningssektorn riskerar att leda till en suboptimering vid val av insats liksom försvagade incitament att stegvis vägleda en individ mot studier som kan ge en långsiktigt hållbar etablering på arbetsmarknaden. Vuxenutbildning är central för kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden och har redan idag en hög grad av flexibilitet som gör den lämplig som insats inom aktivitetskravet. Vad gäller de språkutvecklande insatserna är Linköpings kommuns strategi och ambition att samtliga arbetsplatsförlagda insatser och aktiviteter ska vara språkutvecklande. Kommunens erfarenheter är att insatser där en språkutvecklande metodik finns invävd i den arbetslika aktiviteten ger bättre resultat än exempelvis språkcaféer. Utifrån detta saknar kommunen tydliga förslag i utredningen på mer kvalitativa språkinsatser som ger reell effekt. Även här har den kommunala vuxenutbildningen en viktig roll att spela, liksom den utbildning för vuxna som bedrivs inom folkbildningssektorn med en pedagogik som många gånger lämpar sig väl för den målgrupp som kommer att träffas av aktivitetskravet.

Vidare tillstyrker Linköpings kommun förslaget att arbetsplatsförlagda aktiviteter ska kunna anordnas i kommunal förvaltning, men avstyrker den del av förslaget som anger att dessa aktiviteter inom aktivitetskravet *endast* ska kunna erbjudas inom en kommunal förvaltning. Kommunen anser att de kommunala bolagen har en viktig roll att spela när det gäller denna typ av insats. Grundläggande är att kommunala bolag är en del av kommunens koncern, och ansvaret för att stötta individer mot egenförsörjning är ett koncerngemensamt ansvar. Verksamheten som bedrivs inom kommunala bolag och de arbetsuppgifter som finns inom dessa bolag lämpar sig i många fall väl för aktiviteter som arbetsträning och praktik. Arbetsuppgifter inom kommunala bolag kan därför komplettera de arbetsliknande aktiviteter som finns eller som kan skapas inom förvaltningsorganisationen. Arbetsuppgifterna inom de kommunala bolagen kan dessutom utgöra en viktig grund för stegförflyttning för många deltagare då de ofta bedrivs inom en verksamhet och i en miljö som mer liknar den på den reguljära privata arbetsmarknaden. Detsamma gäller för många aktörer inom den idéburna sektorn och arbetsintegrerade sociala företag. Förslaget om att arbetsplatsförlagda

aktiviteter endast ska kunna erbjudas inom en kommunal förvaltning riskerar att slå undan benen för många av dessa aktörer som idag samverkar med kommunerna inom ramen för Idéburet offentligt partnerskap (IOP), eller tillhandahåller platser för exempelvis arbetsträning och praktik genom reserverad upphandling. Precis som utredningen konstaterar kommer kommunerna alltid att ha ett socialt och ekonomiskt incitament att utforma insatser som får individen närmare egenförsörjning samt undvika inlåsnings effekter. Linköpings kommun anser att en bättre lösning för att säkerställa detta incitament när en insats utförs av ett kommunalt bolag eller av en aktör inom idéburen sektor vore att möjliggöra tidsbegränsning av insatsen samt tydligt kravställa och följa upp dessa insatser.

7.4 Målgrupp och när kravet ska inträda

Linköpings kommun tillstyrker att aktivitetskravet ska inträda efter två sammanhängande månader med försörjningsstöd. Kommunen tillstyrker även förslaget att kommunen kan ställa ett sådant krav redan från första dagen med försörjningsstöd, då denna möjlighet är viktig för att undvika passivisering och kunna utföra proaktivt socialt arbete som stöttar individen mot egenförsörjning.

Linköpings kommun ser även positivt på att målgruppen för aktivitetskravet förslås vara förhållandevis bred och att förmågan att delta i aktiviteterna blir avgörande vid kommunens bedömning av om och i vilken omfattning en individ ska erbjudas insatser inom aktivitetskravet, oavsett hur exempelvis vården har bedömt arbetsförmågan. Särskilt positivt är utredningen inte föreslår en målgrupp strikt baserad på försörjningshinder, då detta hade varit en för trubbig och godtycklig väg att gå. Vidare framstår de undantag från aktivitetskravet som utredningen föreslår som logiska för att reformen ska bli realistiskt genomförbar.

Linköpings kommun ser dock en risk att bedömningen av förmågan att delta i aktivitet kan komma att variera mellan olika kommuner, och således ge upphov till nya mer eller mindre godtyckliga skillnader mellan kommunerna. Kommunen önskar en tydligare vägledning i detta, men även i hur kommunerna ska hantera de individer där insats inom aktivitetskravet har prövats men ännu inte fallit väl ut. Här är det enligt Linköpings kommun viktigt att inte sluta kravställa aktivitet utan istället tillsammans med individen skapa en annan tydlig planering, med målet att på sikt prova en ny insats som möjliggör meningsfull heltidssysselsättning och stegförflyttning.

7.5 Vissa arbetsmarknadspolitiska insatser bör betraktas som heltidssysselsättning vid tillämpningen av aktivitetskravet

Linköpings kommun instämmer i utredningens resonemang som leder fram till förslaget att deltagare i förmedlingstjänster, det vill säga deltagare hos Arbetsförmedlingens upphandlade leverantörer, ska undantas från aktivitetskravet. Kommunen vill dock framhålla att detta kommer att skapa

olikheter och en godtycklig grad av aktivitet beroende på om individen har insats genom kommunen eller genom Arbetsförmedlingen och dess leverantörer, om inte Arbetsförmedlingens tjänster samtidigt konstrueras på ett sådant sätt att även deltagare hos leverantörerna erbjuds meningsfull aktivitet på faktisk heltid i enlighet med den definition på heltid som utredningen föreslår. Redan idag – innan aktivitetskravet är implementerat – ser kommunen stora skillnader mellan den ambition om heltidsaktivitet som kommunen har och de låga krav på aktivitet som ställs inom den statligt finansierade arbetsmarknadspolitiken. Det vore därför fördelaktigt om reformen åtföljs av skärpta aktivitetskrav även för Arbetsförmedlingen och dess leverantörer, samt ytterligare arbetsmarknadspolitiska stimulanser för arbetsgivare i det privata näringslivet som tar emot deltagare som står långt ifrån arbetsmarknaden för längre praktik eller jobbspår.

7.6 Kravets tidsmässiga omfattning och förläggning

Linköpings kommun ser mycket positivt på utredningens bedömning att kommunen ska ges full rådighet över bedömningen av individens förmåga att delta i aktiviteter oavsett hur andra aktörer har bedömt individens arbetsförmåga inom ramen för sina regelverk.

Linköpings kommun anser dock att utredningens ställningstagande gällande rätten till barnomsorg är bekymmersamt och riskerar att skapa godtyckliga skillnader mellan kommunerna samt öka ojämställdheten mellan kvinnor och män. Det gäller dels förslaget att tillgången till barnomsorg ska vara vägledande för i vilken utsträckning kommunen kan kräva och erbjuda deltagande i insats, dels avsaknaden av förslag som i hela riket kan säkerställa tillgång till barnomsorg på heltid för deltagare i insatser inom aktivitetskravet. Detta kan leda till att färre kvinnor än män kan delta i insatser inom aktivitetskravet, och därtill i en lägre omfattning. En sådan situation är bekymmersam även ur ett barnperspektiv. En stor andel av de vuxna som uppbär försörjningsstöd är föräldrar till barn som redan idag deltar i förskolan i lägre utsträckning, samtidigt som behovet av förskolans pedagogiska och språkutvecklande verksamhet är som störst bland just dessa barn. En situation där föräldrar, troligen främst kvinnor, inte kan delta i insatser i tillräcklig utsträckning, samtidigt som deras barn inte kan delta i förskolans verksamhet i tillräcklig utsträckning, försvårar såväl progression mot egenförsörjning som förskolans kompensatoriska uppdrag. Linköpings kommun har valt att erbjuda utökad vistelsetid för föräldrar som deltar i arbetsmarknadsinsats eller aktivitet och likställer således detta med arbete/studier som placeringsgrund. Detta sker dock på frivillig grund och med egen finansiering, vilket är problematiskt dels ekonomiskt och dels ur ett likvärdighetsperspektiv.

7.7 Krav på planering

Linköpings kommun tillstyrker förslaget om en lagstadgad individuell handlingsplan för insatserna inom aktivitetskravet. Kommunen instämmer även i behovet av parallella insatser och att individen behöver kunna göra stegförflyttningar och byta mellan olika typer av arbetsplatsförlagda insatser.

Därtill instämmer Linköpings kommun i att det behöver finnas en god samverkan mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen när det gäller parallella insatser. Även om det idag finns en tydlig författningsreglering rörande samverkan generellt upplever kommunen att det i relation till aktivitetskravet saknas en tydlig struktur för samverkan med specifikt Arbetsförmedlingen. Istället finns mer eller mindre generella lokala överenskommelser att luta sig mot. Det finns en risk att dessa inte uppfyller eller omfattar det som kommunernas socialnämnder kommer att behöva för att kunna uppfylla skyldigheten att kräva deltagande i kommunala insatser utifrån den enskildes förmåga som därtill anpassas till övriga aktiviteter.

Därför finns det enligt Linköpings kommun all anledning att fundera på en strukturerad och likartad form för samverkan kring aktivitetskravet, så att inte alla 290 kommuner behöver uppfinna en ny struktur. Av den anledningen anser kommunen att det finns skäl att inspireras av den redan existerande samverkansformen SIP (strukturerad individuell plan) samt arbetet som genomfördes genom Dua (Delegationen för unga och nyanlända till arbete). En samverkansstruktur likt SIP för specifikt aktivitetskravet behöver omfatta såväl kommun och region som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. När en deltagare har fullföljt sin planering behöver Arbetsförmedlingen även ha kapacitet att möta upp för matchning mot näringsliv och övrig arbetsmarknad. Även medverkan från den kommunala vuxenutbildningen alternativt bildningsförbund är viktig för att uppnå ett helhetsperspektiv för individen. Därtill bör samverkansstrukturen inkludera någon form av progressionsbedömning vid uppföljning och utvärdering. Med en enhetlig samverkansstruktur likt SIP fångar man in många av de utmaningar som aktivitetskravet medför och som utredningen har identifierat. Utöver detta säkerställs även rättssäkerhet, delaktighet, samsyn och en tydlighet om och när aktivitetskravet ska ställas. Individens delaktighet är därtill en förutsättning för att socialtjänsten ska kunna uppfylla de övergripande målen och grundläggande värderingarna som anges i 1 kap. 1§ SoL.

7.8 Uppehåll i aktiviteterna

Linköpings kommun instämmer i förslaget om uppehåll i aktiviteterna. Ur ett barnperspektiv likväl som ur ett familjeperspektiv är det positivt att möjlighet till kortare sammanhängande ledighet finns. Kommunen ser dock en risk att friktion kan uppstå i förhållande till gällande regelverk för den kommunala vuxenutbildningen, där utbildning ska ges kontinuerligt under året utan ett garanterat uppehåll under sommaren.

7.10 Konsekvenser av att inte delta i aktiviteter enligt kravet

Linköpings kommun anser att sanktionsmöjligheter är viktigt för att aktivitetskravet ska få effekt. Utredningens förslag är därför positivt, och möjliggör en nyanserad bedömning som även tar hänsyn till att försörjningsstödet är samhällets yttersta skyddsnät. Linköpings kommun tillstyrker därför utredningens förslag.

7.11 Deltagare i insatser enligt aktivitetskravet ska inte vara diskvalificerade från ersättningar och insatser inom arbetsmarknadspolitiken

Linköpings kommun tillstyrker utredningens förslag, då en annan ordning hade inneburit dels ökade kostnader för kommunerna, dels en ökad risk för passivisering och bristande progression mot egenförsörjning.

7.12 Samverkan och informationsöverföring

Linköpings kommun tillstyrker i huvudsak förslagen, särskilt vad gäller den utökade informationsöverföring mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna som kommunen ser som nödvändig för ett lyckat genomförande av reformen. Kommunen anser dock att information om individens progression bör delas ömsesidigt. Kommunen instämmer i utredningens bedömning att det vore olämpligt om kommunen skulle vara skyldig att samråda med Arbetsförmedlingen för att kunna fullgöra sitt obligatoriska åtagande enligt aktivitetskravet. Samtidigt kan kommunen konstatera att den samverkan som finns idag inte alltid är tillräcklig. Kommunen förordar därför en skarpare reglering av samverkan genom en SIP-inspirerad samverkansstruktur där alla berörda parter deltar, ett resonemang som utvecklats under rubrik *7.7 Krav på planering*.

7.13.1 Ett sanktionssystem införs

Linköpings kommun instämmer i att kommunerna måste kunna göra självständiga bedömningar av förmågan att delta i insats, med individen i centrum, utan att riskera sanktioner. Kommunen tillstyrker därför utredningens förslag om att eventuella sanktioner primärt ska avse systematiska brister samt att kommunen ska ges skälig tid att åtgärda eventuella brister innan sanktionsavgift utdelas.

7.13.4 Redovisnings- och rapporteringsskyldighet

Linköpings kommun har inget att invända i sak när det gäller den föreslagna redovisnings- och rapporteringsskyldigheten till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Kommunen ställer sig dock frågande till varför kommunen löpande varje kvartal ska rapportera in antalet deltagare i insats när det varit frivilligt för kommunen att kräva deltagande, även efter att aktivitetskravet är implementerat. Denna uppgift borde räcka att rapportera en gång innan kravet har börjat gälla. Kommunen vill även påtala att aktivitetskravets utformning

och innehåll troligen kommer att utvecklas med tiden, vilket även kommer att påverka IVO:s behov av uppgifter. En viss flexibilitet krävs i dessa delar, varför kommunen anser att IVO vid behov bör få göra justeringar av vilka uppgifter som kommunerna ska vara skyldiga att lämna.

7.15 Kommunernas rapportering till Socialstyrelsen och möjligheter till uppföljning och utvärdering

Det finns idag stora behov av att stärka kunskaperna om vilka arbetsmarknadsrelaterade insatser och aktiviteter som ger effekt på både kort och lång sikt, vilket både utredningen och annan uppföljning och utvärdering visar. En viktig del av detta är att förbättra kommunernas dokumentation och registrering av uppgifter för att möjliggöra systematisk uppföljning och utvärdering som också är jämförbar mellan kommuner. Kommunen tillstyrker därför utredningens förslag. Kommunen ser särskilt positivt på att Socialstyrelsen i detta uppdrag ska samverka med Arbetsförmedlingen och Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU). Kommunen föreslår vidare att IFAU bör få i uppdrag att i samverkan med den delegation som föreslås i avsnitt 7.17 följa och utvärdera både implementeringen av reformen och de resultat som reformen kan tänkas ge på längre sikt. Förhoppningsvis kan detta även stötta kommunerna i den egna systematiska utvärderingen och utvecklingen av verksamheten.

7.17 Behov av kunskapsstöd till kommunerna

Linköpings kommun tillstyrker förslaget. I arbetet med kunskapsstöd i relation till reformen anser kommunen att det är viktigt att pågående arbete inom kommunernas FoU-enheter och regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) nyttjas för att möjliggöra kunskapsutveckling, förbättringsarbete och praktisknära forskning. Kommunen föreslår vidare att ett av delegationens uppdrag bör vara att i samverkan med berörda aktörer ta fram en struktur för den SIP-liknande samverkan som kommunen föreslår under rubrik 7.7 *Krav på planering*.

8 Alternativt förslag

Linköpings kommun förordar utredningens alternativa förslag gällande målgrupp för aktivitetskravet framför huvudförslaget. Utifrån utredningens beräkningar medför alternativförslaget relativt små skillnader vad gäller aktivitetskravets målgrupp, vilket kommunen ser kan vara en rimlig avvägning. Kommunen ser även detta förslag som mer realistiskt genomförbart givet att utredningen inte föreslår några förändringar av Arbetsförmedlingens uppdrag eller insatser. Utan sådana förändringar, eller införande av en sådan samverkansform som kommunen nämner under rubrik 7.7 *Krav på planering*, är risken stor att Arbetsförmedlingens funktionssätt blir en hämmande faktor vid reformens genomförande.

10.1 Övergripande konsekvenser och samhällsekonomisk analys

Linköpings kommun instämmer i utredningens beskrivning av reformens övergripande konsekvenser. Utöver de konsekvenser som listas i utredningen bedömer kommunen att reformen kommer att leda till ökade personalkostnader för kommunerna, liksom potentiella kompetensförsörjningsproblem och kompetensutvecklingsbehov som reformen och finansieringen av densamma behöver ta höjd för. I sammanhanget vill kommunen även påtala att de statsfinansiella dödviktseffekter som utredningen pekar på, och som tyder på att reformen blir kostnadsneutral i det stora hela, endast uppstår om kommunerna får full ersättning för sitt tillkommande åtagande. I annat fall riskerar reformen att medföra en ofinansierad ambitionshöjning för kommunerna.

10.2 Konsekvenser för kommunerna

I likhet med SKR ser Linköpings kommun en viss risk att mer kvalitativa, kompetenshöjande insatser som kommunerna gör, ersätts av enklare, mindre utvecklande, aktiviteter inom ramen för aktivitetskravet. Det är viktigt att reformens effekter följs upp med avseende på dessa risker. Även detta faktum talar för behovet av en fullt ut finansierad reform.

10.4 Offentliga finansiella kostnader

Linköpings kommun instämmer i svårigheten i att beräkna den offentligfinansiella kostnaden som utredningens förslag medför och att det finns många osäkerhetsfaktorer att beakta. Kommunen vill även framhålla vikten av att kostnadsberäkningen tar höjd för den generella ambitionshöjningen inom socialtjänsten utifrån utredningens förslag, men även den nya socialtjänstlagen och andra pågående utredningar såsom *Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet* (S 2022:16). Såväl förslagen i sak som kostnadsberäkningar och finansiering behöver samordnas i den fortsatta beredningen av dessa ambitionshöjande reformer.

Sammantaget bedömer Linköpings kommun dock att kostnadsberäkningen framstår som rimlig och ger en god fingervisning om vad reformen *som minst* kan tänkas kosta om ambitionerna ska infrias. En tillräcklig finansiering är helt central för att säkerställa kommunernas kapacitet att skapa och tillhandahålla meningsfulla aktiviteter, särskilt då det finns flera olika målgrupper inom kommunens verksamheter som ska erbjudas aktivitet utifrån flera olika regelverk. Reformen kommer även att generera ökade kostnader för försäkring av deltagare i insatserna. Utan tillräcklig ersättning till kommunerna ser Linköpings kommun en risk för att flera olika målgrupper kommer att konkurrera om en otillräcklig mängd platser för aktivitet, vilket kan skapa oönskade undanträngningseffekter för andra grupper av biståndstagare eller klienter inom socialtjänsten.

Vidare konstaterar utredningen att "heltidsaktiviteter kostar, heltidsaktiviteter med kvalitet kostar mer", vilket är ett faktum som Linköpings kommun instämmer i och hoppas är vägledande inför beslut om ersättning till kommunerna. Att utredningen endast ger en kostnadsberäkning och inte lägger något skarpt förslag om hur och i vilken omfattning kommunerna ska ersättas är därför olyckligt. Det gör det även svårt för kommunen att fullt ut bedöma de ekonomiska konsekvenserna av utredningens förslag.

Att kommunerna redan idag, på frivillig basis, genomför arbetsmarknadsinsatser som tangerar utredningens förslag saknar enligt Linköpings kommun relevans i förhållande till den kommunala finansieringsprincipen eftersom reformen de facto innebär dels att idag frivilliga insatser ska bli obligatoriska, dels att insatserna ska vara likvärdiga över landet och hålla en god kvalitet. Utifrån detta ser kommunen det som självklart att reformen ska vara fullt ut finansierad i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen och att kommunernas ersättning ska inordnas i de generella statsbidragen samt värdesäkras över tid.

10.6 Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män

Linköpings kommun instämmer i att reformen kan få positiva effekter när det gäller jämställdheten mellan kvinnor och män med försörjningsstöd, framförallt kopplat till en ökad tillgång till insatser för fler kvinnor med försörjningsstöd jämfört med dagens läge. Idag är utrikes födda kvinnor den största gruppen biståndsmottagare i Linköping, och kvinnor är generellt i högre utsträckning i långvarigt behov av bistånd. En ökad tillgång till insatser och ökade krav på kommunen att anordna sådana insatser till en bredare målgrupp än idag kan därför ge positiva jämställdhetseffekter genom ökade möjligheter till progression mot egenförsörjning för kvinnor. Kommunen vill dock återigen påtala behovet av likvärdig tillgång till barnomsorg som en central faktor för att reformen inte ska få negativa konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män.

För Linköpings kommun

Kristina Edlund
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till:

Arbetsmarknadsnämnden
Social- och omsorgsnämnden